

عنوان مقاله:

سیمای جانباز در غزل دفاع مقدس (تحلیل و بررسی شخصیت پردازی جانباز در غزل

محل انتشار:

ششمین همایش پژوهشهای ادبی (سال: 1391)

تعداد صفحات اصل مقاله: 31

نویسندگان:

سپیده یگانه - دانشجوی دکتری زبان و ادبیات فارسی دانشگاه الزهرا

مهین پناهی - دانشیار گروه زبان و ادبیات فارسی دانشگاه الزهرا)

خلاصه مقاله:

قالب غزل وسیع ترین عرصه برای بیان ارزش ها، باورها، عواطف و احساسات شاعران دفاع مقدس است که ذیل شاخه کلی غزل معاصر دوره های تحول را از غزل کلاسیک به نئوکلاسیک و سپس غزل نو پشت سر گذاشته و شاخصه های هر یک را به وضوح در خود آشکار ساخته است. یکی از این شاخصه ها روایت گری در غزل و شخصیت پردازی است. آفرینش شخصیت هایی با هویت تاریخی و اجتماعی مانند: رزمنده، شهید، مادر، همسر و فرزند شهید و... که در آثار بسیاری، محور مضمون آفرینی و تصویرسازی بر مدار آن ها چرخیده است. یکی از این شخصیت ها که با فاصله گرفتن جریان شعر دفاع مقدس از مبدأ خود، مورد توجه شاعران قرار گرفت، شخصیت جانباز است. این شخصیت به عنوان یک واقعیت تاریخی و اجتماعی در غزل دفاع مقدس نمود یافت و دست مایه ی مضمون سازی های بدیع در جریان شعری پس از جنگ شد که با گذر زمان و توجه بیشتر شاعران به پیامدهای اجتماعی جنگ، از حضوری پررنگ تر نسبت به دیگر شخصیت ها برخوردار شد. شخصیت جانباز در غزل با استفاده از دو شیوه غیرمستقیم و التقاطی و چهار حوزه معنایی پردازش می شود: الف- قرابت نمادین شخصیت جانباز با واقعه و شخصیت های عاشورایی ب- توصیف وضعیت جسمی و روحی جانباز ج- توصیف ابعاد شخصیتی جانباز در تعامل با خانواده و اجتماعد- استفاده از دایره واژگانی مرتبط با حوزه معنایی جانباز که در این پژوهش نحوه ی مضمون آفرینی و ویژگی های هر یک از آن ها به تفصیل بیان می شود. لازم به ذکر است که در سال های اخیر، گاهی پرداختن به شخصیت جانباز در شعر، مقدمه ای است برای سرودن اعتراض گونه هایی که بیانگر نگرانی شاعران نسبت به از یاد رفتن آرمان های امام(ره) و شهدا در جامعه است.

کلمات کلیدی:

غزل دفاع مقدس، شخصیت پردازی، جانباز

لینک ثابت مقاله در پایگاه سیویلیکا:

<https://civilica.com/doc/193640>

